Základní škola Ostrava - Radvanice, Vrchlického 5, příspěvková organizace
sídlo: Vrchlického 401/5, 716 00 Ostrava - Radvanice
IČO: 70987700

KRIZOVÝ PLÁN ŠIKANY A DALŠÍCH RIZIKOVÝCH JEVŮ

(podrobnější rozpracování postupů jednotlivých problematik)

ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Zpracovala: Ing. Jarmila Kloubková

V Ostravě dne 01. 09. 2025

ÚVOD

Krizový plán školy je sestaven na základě charakteristik a doporučených postupů při řešení rizikového chování, tedy sociálně patologických jevů, které se mohou na základní škole objevit. Cílem tohoto plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu těchto jevů mezi žáky.

Tento dokument stanovuje postupy školy při výskytu jakýchkoliv rizikových jevů s cílem:

- Zajistit bezpečné a podpůrné prostředí pro všechny žáky.
- Prevence rizikového chování a minimalizace jeho dopadů.
- Rychle a efektivně řešit krizové situace v souladu se zákonem.
- Spolupracovat se žáky, rodiči a odbornými institucemi při řešení problémů.

Krizový plán je veřejný dokument, volně přístupný jak pracovníkům školy, tak žákům a jejich zákonným zástupcům na webových stránkách školy.

Plán vychází z právního rámce:

- § 29 zákona č. 561/20024 Sb. (školský zákon) – povinnost školy zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků.
- Metodického pokynu MŠMT k řešení šikany ve školách.

Metodické doporučení MŠMT: https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny.

Cíl krizového plánu:

- Včasné odhalení a prevence šikany a rizikového chování.
- Ochrana obětí a minimalizace následků jejich zkušeností.
- Stanovení jasného postupu pro všechny zaměstance školy při krizových situacích.
- Zajištění dokumentace a evidence pro případ potřeby spolupráce s rodiči a institucemi.
- Vytvoření bezpečného klimatu školy, podporujícího zdravé mezilidské vztahy a spolupráci mezi žáky.

Pravidla řešení rizikových projevů:

• Při řešení problémů postupujeme podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 21291/2010-28).

• Pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny.

• O zjištěných poznatcích informovat třídního učitele, příp. ředitele školy, metodika prevence, výchovnou poradkyni.

• Pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření na metodikovi prevence.

• Třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce žáků a s ohledem na situaci buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení.

• Zákonní zástupci žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení po pedagogických pracovnících školy. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

• Poradenství zajišťuje školní metodik prevence a výchovná poradkyně v rámci ŠPP na základě domluvy.

• Pedagogičtí pracovníci při podezření na zanedbání povinné péče o dítě, tělesné tresty, domácí násilí informují ředitele školy, ten situaci ohlásí na oddělení sociálně právní ochrany, dle potřeby též Policii ČR.

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje na předcházení rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

1) záškoláctví,
2) šikana a kyberšikana,
3) adiktologie (kouření, alkohol, OPL),
4) rasismus a extremismus,
5) držení zbraně,
6) útok na učitele,
7) krádež,
8) vandalismus,
9) sebepoškozování,

10) syndrom CAN,
11) rizikové chování v dopravě,
12) rizikové sexuální chování.

1. Záškoláctví

Záškoláctvím se rozumí taková neomluvená nepřítomnost žáka ve škole, a to i opakovaná, která je způsobena zpravidla úmyslně žákem nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu, která trvá obvykle po celý vyučovací den (případně po určitou část vyučování, např. v odpoledních hodinách nebo jen v některých předmětech). Cílem je vyhnout se přítomnosti ve vyučování nebo pouze v některých vyučovacích hodinách. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku.

Rozlišujeme:

- záškoláctví pravé – žák do školy nedorazí, ačkoli rodiče si myslí, že se účastnil vyučování.
- záškoláctví skryté – žák do školy nedorazí, a to s vědomím rodičů. Tento jev může mít více příčin, od odmítavého postoje rodičů ke vzdělání či ke škole, přes neschopnost rodiče prosadit vůči dítěti svou vůli, potřebu výpomoci dítěte v domácnosti, až po případy, kdy děti úspěšně předstírají zdravotní komplikace. Vzhledem k tomu, že v těchto případech rodiče žákovu nepřítomnost omlouvají, vyžaduje odhalování tohoto nežádoucího jevu zvýšenou pozornost ze strany pedagogických pracovníků, které není možné omezit pouze na přijetí omluvenky.
- záškoláctví interní – žák do školy dorazí a během vyučování na určitý časový úsek (např. na některou hodinu) odejde. Tento jev bývá rovněž označován jako „útěk ze školy“.

Při zkoumání příčin záškoláctví je proto třeba vzít v úvahu veškeré vlivy, které na žáka v rámci školní docházky působí, a náležitě se jimi zabývat. Je důležité rozlišovat záškoláctví a pozdní příchod = neomluvená nepřítomnost žáka, a to i opakovaná, která je zpravidla způsobena nedbalostí žáka nebo osob odpovědných za výchovu, nebo jinými příčinami.

Prevence záškoláctví:

- Přátelské prostředí, jasná pravidla, informace zákonným zástupcům (seznámení se školním řádem, pravidly třídy), práce se třídním kolektivem, spolupráce pedagogů.
- Škola v případě podezření, především v případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání povinné školní docházky, bude vyžadovat potvrzení od lékaře (nelze zpětně).

Postup při řešení záškoláctví ve škole:

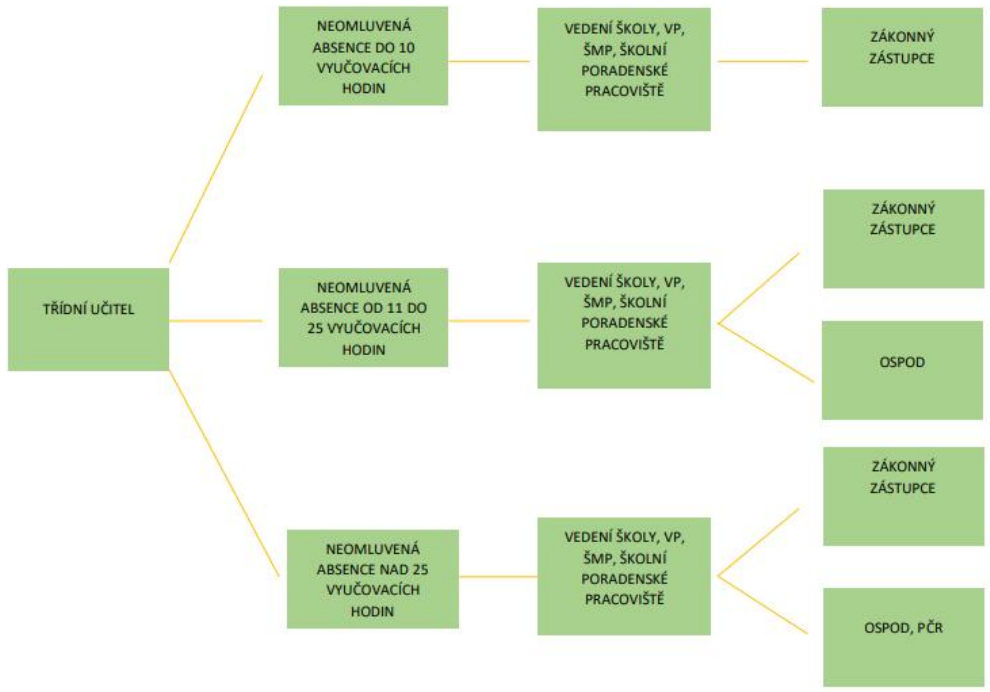
• Neomluvenou nepřítomnost třídní učitel neprodleně hlásí výchovnému poradci.

• Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 hodin řeší třídní učitel se zákonným zástupcem žáka pohovorem, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti a upozorní na povinnosti stanovené zákonem. Seznámí s možnými důsledky v případě opakované neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis pohovoru, do kterého uvede dohodnutý způsob nápravy. Zápis zákonný zástupce podepíše a obdrží kopii.

• Neomluvenou nepřítomnost v počtu nad 10 hodin řeší stejným způsobem výchovná komise školy (ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, zástupce ŘŠ).

• V případě, že neomluvená nepřítomnost přesáhne 25 hodin, vedení školy zašle dokumentaci OSPOD (orgánu sociálně-právní ochrany dětí).

Způsob předávání informací v případě výskytu neomluvené absence:

Řešení výše uvedených krizových jevů je ve spolupráci s odpovědnými pracovníky školy a příslušnými organizacemi:

- S PEDAGOGICKÝM PRACOVNÍKEM,
- S TŘÍDNÍM UČITELEM,
- S VEDENÍM ŠKOLY,
- S METODIKEM PREVENCE,
- S VÝCHOVNÝM PORADCEM,
- SE ZÁKONNÝM ZÁSTUPCEM ŽÁKA,
- S ŽÁKEM,
- S OSPOD (orgán sociálně — právní ochrany dětí a mládeže) apod.,
- S PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKOU PORADNOU, SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÝM CENTREM,
- S POLICIÍ ČR.

2. Šikana, kyberšikana

2.1 Šikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nedovedou bránit. Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků.

Formy šikany:

a) verbální šikana: slovní útoky v podobě nadávek - pomluvy - ponižování - vyhrožování - kyberšikana (útoky pomocí SMS, e-mailů, zveřejňování urážlivých materiálů na internetu apod.).

b) fyzická šikana: fyzické útoky v podobě bití - ničení a poškozování věcí oběti - vydírání - krádeže - sexuální obtěžování až zneužívání. Nepřímou formou šikany je demonstrativní přehlížení žáka či skupiny žáků a jejich ignorování.

c) kombinovaná šikana: kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní chování a příkazy).

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

• Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet.

• Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.

• Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.

• Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem.

• Skutečnost, že se jim podřizuje.

• Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.

• Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.

• Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

• Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.

• Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.

• Při přestávkách vyhledává blízkost učitelů.

• Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.

• Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.

• Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.

• Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.

• Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.

• Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.

• Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.

• Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.

Preventivní program v oblasti šikany

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné prostředí a příznivé klima. Šikana je negativní jednání, které se může vyskytnout na každé škole, proto je důležitá prevence a včasné odhalení případně vzniklého jevu. Tuto skutečnost nelze tolerovat, protože se jedná o jednu z forem silného sociálního stresu. Šikana je záležitost vždy celé skupiny, v níž jsou narušeny sociální vztahy a postoje norem chování.

Prevence šikany:

• Vedeme žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.

• Respektujeme práva dětí, ale vyžadujeme i povinnosti a odpovědnost za své chování.

• Učitelé se svým chováním se podílí na prevenci šikanování ve třídách, monitorují sociální klima ve třídě, neprodleně reagují na nevhodné chování mezi dětmi.

• V kritických situacích dáme jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat.

• Informujeme žáky, ale i jejich zákonné zástupce, na koho se obrátit při problémech (třídní učitel, školní schránka důvěry, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, linka důvěry).

• Snažíme se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ni. Třídní učitel by měl znát záliby svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas, umět si s nimi o tom popovídat.

• Pravidelně probíhají třídnické hodiny.

• Školní metodik prevence spolupracuje s dalšími organizacemi a organizuje preventivní akce proti šikanování a rasové nesnášenlivosti.

Prevence ve vyučovacích hodinách

TU sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu. Každá třída na začátku školního roku vypracuje svá „Třídní pravidla" a řídí se jimi. Dále každý měsí s TU probíhá v jednotlivých třídách třídnické hodiny. Důležitá je pravidelná a důsledná kontrola ze strany všech vyučujících. Žáci jsou poučeni o tom, co je a co není šikana, na koho se mají obrátit, mají-li na šikanu podezření (třídní učitel, výchovný poradce, vedení ZŠ, schránka důvěry, dohledy). Téma prevence šikanování je zapracováno do jednotlivých předmětů (především český jazyk, prvouka, předměty II. stupně viz níže). Učitelé pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy (vyzvedávají i dílčí úspěchy slabších žáků, kteří se mohou stát terčem šikany, vyzvedávají příklady slušného chování a vzájemné pomoci, motivují ostatní, aby se takové chování stalo normou apod.).

Do prevence proti šikaně jsou zapojeni všichni pracovníci školy. Informace si mezi sebou předávají na pedagogických radách i formou individuálního pohovoru. Dobrá komunikace jednotlivých pracovníků ZŠ a vedení ZŠ umožňuje pružně reagovat v krizových situacích.

Ochranný režim

Ochranný režim je zajištěn a garantován školním řádem. Školní řád stanoví pravidla chování ve škole a na akcích pořádaných školou. Zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob výchovných opatření. Žáci jsou seznámeni se školním řádem na začátku školního roku. Dále škola prování třídnické hodiny.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Rodiče jsou seznámeni se základními dokumenty na třídních schůzkách a formou webových stránek. Jakékoliv podezření na šikanu svého dítěte hlásí bud' třídnímu učiteli, vedení školy, výchovné poradkyni či kterémukoli pedagogickému pracovníku, kterému důvěřuje. Kontakty jsou uvedeny na webových stránkách školy. Spolupráce se odvíjí i se zástupci zákonných zástupců ve Školské radě. Zákonným zástupcům jsou umožněny pravidelné schůzky a možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

Spolupráce s institucemi

Škola spolupracuje i s jinými organizacemi, zvláště Pedagogicko-psychologická poradna, Středisko výchovné péče a Policií ČR či OSPOD (orgán sociálně — právní ochrany dětí a mládeže) apod.

ZŠ má vytvořen **Krizový plán pro řešení šikany**. Tento plán je pro všechny pracovníky ZŠ závazný. Šetření šikany vždy provádí výchovný poradce ve spolupráci s užším týmem, který tvoří metodik prevence, třídní učitel, ředitel školy.

Krizový plán při výskytu šikany

Vyskytne-li se ve školním prostředí nebo kdekoliv na akcích pořádaných školou šikana, hledáme a zpracováváme zdroje informací:

• vlastní pozorování či poznatky vyučujících,
• sdělení žáka či žáků,
• sdělení šikanovaného žáka,
• sdělení rodičů.

Zásada řešení šikany

Je nutné postupovat koordinovaně, systematicky a poznatky udržovat v tajnosti.

Doporučený postup při zjištění šikany (jednotlivé kroky):

1. KROK — ODHAD ZÁVAŽNOSTI

Velmi důležité je určit zda:

• Daný problém vyřešíme v rámci školy.

• Požádáme o pomoc odborníka zvenčí (Pedagogicko-psychologická poradna, Středisko výchovné péče).

Pro odhad závažnosti máme 4 kritéria:

• Způsob chování a vypovídání obětí a svědků.

• Závažnost a četnost agresivních projevů.

• Čas - jak dlouho šikanování trvá.

• Počet agresorů a obětí.

Stadia šikanování:

V prvním a druhém stadiu může šikanu řešit škola, v pokročilejších stadiích je nutné obrátit se na odborníky.

1. stadium

Mírné, převážně psychické formy násilí, žák není oblíbený, nebaví se s ním, pomlouvají ho, vymýšlí na jeho účet drobné legrácky. Tato zárodečná forma se vyskytuje téměř ve všech sociálních skupinách. Pokud se této počáteční podobě opakovaného „legračního" ubližování slabšímu nebudeme věnovat, může se z ní stát i pokročilá šikana. K tomu může přispět, ať už vědomě, či nevědomě, sám pedagog (častěji vytýká nějakému žákovi jeho slabiny nebo neschopnost, snižuje jeho autoritu).

2. stadium

Počátky fyzické agrese. Spolužáci si na neoblíbeném dítěti začnou odreagovávat nepříjemné pocity, např. z očekávané písemné práce nebo prostě jen z toho, že je docházka do školy obtěžuje.

3. stadium

Vytváří se skupina spolupracujících agresorů, už se nešikanuje nahodile, ale systematicky. Objevuje se falešná solidarita, kdy normou třídy je „nebonzovat". Projevuje se pokřivená morálka, všichni o šikaně vědí, ale nikdo nic nedělá.

4. stadium

Normy agresorů jsou přijaty většinou třídy. I mírní a ukáznění žáci se mohou začít chovat krutě a aktivně se účastní týrání spolužáka.

5. stadium

Násilí jako normu přijímají všichni žáci ve třídě. Dokonce i oběť přijme normy skupiny za své a nepřipadá jí to nenormální. Oběť agresora brání. Tato šikana se v současné době může objevit i ve třídách základních škol.

2. KROK — ROZHOVOR S INFORMÁTORY A OBĚTÍ (provádí výchovný poradce, metodik prevence)

• Jakoukoliv informaci nezpochybňovat, ale prověřit a vše si zaznamenat, chránit zdroj a obsah informací.

• Důležité je, aby nás oběť vnímala jako oporu a cítila od nás možnou pomoc. My musíme trpělivě naslouchat a vcítit se do situace oběti.

• Rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní spolužáci nevěděli (možná pomsta agresorů). S obětí je nutné hovořit jiný den než s agresory.

• Je nutné domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte, ubezpečit je, že pomůžeme a naznačit příští kroky.

3. KROK - NALEZENÍ VHODNÝCH SVĚDKŮ

• Žáci, kteří s obětí sympatizují, kamarádí s ní nebo ji alespoň neodmítají. Nevybíráme si podle svých sympatií.

• Rozhovor se svědky vedeme jednotlivě mezi čtyřma očima, aby o nich nevěděli ostatní žáci (souvisí s ochranou oběti).

4. KROK - INDIVIDUÁLNÍ, PŘÍPADNĚ KONFRONTAČNÍ ROZHOVORY SE SVĚDKY

• Rozhovory zorganizujeme tak, aby o nich druzí nevěděli.

• Závažnou chybou vedoucí k ohrožení vyšetřování je společné vyšetřování svědků a agresorů.

• Za zásadní chybu je považována konfrontace oběti a agresora. Někdy to dokonce vede k opačným závěrům, kdy oběť je označena za agresora a za příčinu nesvárů ve skupině.

5. KROK - OCHRANA OBĚTI

• Zvýšená pozornost třídního učitele, zvýšený dohled všech vyučujících, zorganizovat bezpečné příchody a odchody dítěte ze školy.

• Po dobu šetření je možné se souhlasem vedení školy nechat oběť doma.

• Doporučit rodičům odborníka z Pedagogicko-psychologické poradny nebo Střediska výchovné péče či jiné instituce zabývající se touto problematikou.

6. KROK — ROZHOVOR S AGRESORY, PŘÍPADNĚ KONFRONTACE MEZI NIMI

• Dokud nemáme shromážděné důkazy, nemá smysl s agresorem mluvit. Vše zapře a podezření vyvrátí nebo zpochybní. Hlavně však dostane echo, že někdo žaloval.

• Rozhovor má v první řadě agresora okamžitě zastavit a ochránit oběť, ale i jeho před následky vlastních činů. Většinou se dá použít princip „přitlačení ke zdi." Např. ho upozorníme, že při jakémkoli náznaku šikanování bude jeho potrestání přísnější, případně to bude ohlášeno policii apod. Zároveň zdůrazníme, že k jeho snaze napravit své chování bude přihlédnuto při kázeňském opatření.

7. KROK — JEDNÁNÍ VÝCHOVNÉ KOMISE

• Vedení školy, metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, rodiče žáka, praconík OSPOD (orgán sociálně — právní ochrany dětí a mládeže), odborník z Pedagogicko-psychologické poradny, Střediska výchovné péče.

Orientační posloupnost vedení jednání:

• Zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva, seznámení rodičů s problémem.

• Postupné vyjádření všech pedagogů (jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování) a vedení školy.

• Vyjádření žáka.

• Vyjádření zákonných zástupců — možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou.

• Rozhodování komise za zavřenými dveřmi.

• Seznámení zákonných zástupců a žáka se závěrem komise, s konkrétními možnými řešeními. Toto činí vedení školy. Následuje domluva na časovém horizontu z hlediska nápravy chování agresora, zpětná kontrola, zda se situace uklidnila. Třídní učitel musí upozornit zákonné zástupce na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou.

• Provedení zápisu z jednání, který obsahuje závěr, podpisy všech zúčastněných osob a souhlas zákonných zástupců, že byli s celou záležitostí seznámeni a s navrhovanými řešeními souhlasí.

8. KROK — INDIVIDUÁLNÍ ROZHOVOR SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI OBĚTI

• U počáteční šikany, která se dá vyšetřit během jednoho nebo dvou dnů, obvykle proběhne až po jejím vyšetření. Úkolem je zákonné zástupce informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních.

• Sejít se v jiný den, než jsou výchovné komise.

• Sdělit zákonným zástupcům, jak jsme v dané věci postupovali (kroky řešení, závěry, domluva na dalších opatřeních, možnosti další spolupráce).

• Časový horizont pro sledování situace (po jednom týdnu, 14 dnech).

9. KROK — PRÁCE S CELOU TŘÍDOU

• Uzavření celé záležitosti vedením školy přede všemi žáky ve třídě. Výsledky šetření šikany, včetně potrestání agresorů je nutné oznámit před celou třídou. Děti musí vědět, že ve škole šikana nebude trpěna. Jestliže děti (přihlížející většina) neuvidí, že my jsme zásadně proti takovému jednání, začnou ho považovat za normální.

• Nastupuje ozdravění třídy. Jedná se o dlouhodobý proces.

• Nastavení nových funkčních pravidel, třídu neustále sledovat.

• TU + ŠMP informovat všechny členy pedagogického sboru (obecné informace - shrnutí případu, seznámit je s nastavenými pravidly).

• Jednotnost a důslednost pedagogického sboru.

• Při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat školního metodika prevence, výchovného poradce (přivolání pomoci - instituce zabývající se touto problematikou).

Třídu i nadále sledovat.

Postup při pokročilé šikaně, při tzv. školním lynčování:

• Nutnost zachránit oběť či oběti.

• Veškeré informace předat vedení školy.

• Zabránit domluvě agresorů.

• Podle závažnosti (fyzické napadení, ublížení) přivolat lékaře, oznámit situaci policii, informovat zákonné zástupce, kontaktovat specialisty, kontaktovat OSPOD - orgán sociálně — právní ochrany dětí a mládeže).

• Podpora oběti.

• Udělit výchovná opatření dle závažnosti problému.

• Léčba kolektivu žáků.

• Doporučit zákonným zástupcům odbornou pomoc jak oběti, tak agresorovi.

• Nahlášení policii, případně jiným orgánům.

2.2 Kyberšikana

Kyberšikana je jednou z nejčastějších forem šikany, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Kyberšikana musí splňovat kritéria opakovanosti, musí být dlouhodobá a ubližující. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti.

Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany.

Prevence kyberšikany:

• Pedagogičtí pracovníci pracují na povědomí o kyberšikaně (TU, učitelé IF, prvouky, vlastivědy a VZ) a podpoří jej pozitivním využíváním technologií.

• TU a další pedagogičtí pracovníci posilují empatii mezi žáky, pracují na dobrém klimatu, vedou žáky k úctě k druhým, vytvářejí v kolektivu dobré vztahy.

Rizika s tímto jevem spojené:

• Psychické následky (permanentní frustrace oběti, výkyvy nálad, snížená schopnost navazovat kontakty s ostatními žáky v kolektivu, nízké sebevědomí a s tím spojené nízké sebehodnocení, nechuť ke školní práci a vůbec chodit do školy, špatný prospěch).

• Zdravotní následky (vyčerpání organismu, zvýšený krevní tlak ...).

• Sociální následky (členství v různých partách, kriminalita).

Identifikace místa spojeného s kyberšikanou

Odehrává se na sociálních sítích prostřednictvím internetu. Oběť je napadána pachatelem většinou odpoledne, kdy oběť je doma, popř. v době polední přestávky, kdy je ve škole a může využívat PC. Může si přečíst i výhrůžnou zprávu na mobilním telefonu.

Cíl prevence:

- Snížit výskyt kyberšikany na minimum.
- Informovat žáky o nebezpečí všech druhů kyberšikany (internet, obrazový materiál na nástěnce).
- Zakomponovat problematiku do hodin VOZ a INF.
- Seznámit žáky se školním řádem (zákaz v průběhu celého vyučování mít zapnutý mobilní telefon, být na sociálních sítích v průběhu vyučovacích hodin) - seznámit rodiče s výše uvedenou problematikou.
- Být obezřetný ve vyučovacích hodinách, kde se pracuje s výpočetní technikou.
- Spolupráce všech pedagogů, vedení školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence a jinými institucemi, jako je OSPOD (orgán sociálně — právní ochrany dětí a mládeže), Pedagogicko-psychologická poradna, Speciálně pedagogické centrum, Policie ČR, zdravotníci.

Postup při řešení kyberšikany:

- Zjistit podrobné informace ohledně problému - zahájit rozhovor s účastníky.
- Informovat zákonné zástupce oběti a agresora.
- Podpořit oběť a zajistit její bezpečí.
- Zajistit co nejvíce důkazních materiálů.
- Informovat o problému pedagogické pracovníky a vedení školy.
- Zvolit odpovídající opatření v souladu se školním řádem a dalšími strategickými dokumenty školy.
- Realizovat preventivní opatření (realizace programů zaměřených na prevenci).
- V případě podezření na trestný čin uvědomit Policii ČR - uvědomí vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence.

3. ADIKTOLOGIE - Závislostní chování (užívání návykových látek)

Do této oblasti spadá široké spektrum chování, které vykazuje znaky závislosti – zejména pak distribuce a užívání tabákových výrobků a elektronických cigaret, alkoholu a jiných návykových látek, netolismus, gambling apod.

Prevence adiktologie:

• Vytváří podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy, v jejím okolí, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti.

• Jasně vymezí zákaz užívání návykových látek ve škole a jejich nošení do školy (školní řád).

• Poskytuje žákům i rodičům nezbytné informace, týkající se jejich ochrany před tímto jevem.

• Zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.

• Působí na žáky v oblasti primární prevence a to formou, která je věcná, pravdivá a přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL, spolupracuje s Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí, školskými poradenskými zařízeními apod.

• Působí na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.

3.1 Kouření a využívání všech možných tabákových výrobků (cigarety, elektronické cigarety, nikotinové sáčky, nikotinové žvýkačky)

Kouření v prostorách školy je zakázáno školním řádem a jsou stanoveny sankce za porušování tohoto zákazu.

Postup při řešení kouření a využívání tabákových výrobků:

• Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

• Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (odkud a od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.

• V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého.

• V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování žáka) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

• Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

3.2 Alkohol

Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době Školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.

Postup při konzumaci alkoholu ve škole:

• V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo na akci pořádané školou, je třeba zabránit v další konzumaci alkoholu.

• Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

• V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a přivolá lékařskou službu první pomoci.

• Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle Školního řádu školy.

• O události se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

• V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

• Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně - právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

• Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

• Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně - právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

• V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

• Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené Školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

• V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno výše.
• O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
• Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole nebo u žáka:

A) V případě nálezu alkoholu v prostorách školy je postup následující:

• Tekutina se nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
• O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
• Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
• Zpracuje se stručný záznam o události.

B) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, je postup následující:

• Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury. O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
• O nálezu sepíší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu.
• Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy, zástupce ředitele školy a výchovný poradce.
• Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
• O nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
• V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

3.3 OPL – Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž sankci za porušení zákazu.

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem:

Užití OPL ve škole:

A) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

• Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

• Nález ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU.

• Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíší datum, čas a místo nálezu, obálku přelepí, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

• O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

• Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

• O nálezu ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU.

• O nálezu sepíší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka, zápis podepíše i žák, u kterého byla látka.

• Nalezena (nebo který látku odevzdal), v případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu, zápisu a rozhovoru se žákem je přítomno vedení školy.

• O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

• V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři, může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy, další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C) V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

• Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

• O nálezu ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU.

• Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

• Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem, u žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Distribuce OPL ve škole:

• Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání, je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin, množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

• Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním, množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

• Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

• Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálněprávní ochrany obce s rozšířenou působností.

• Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným výše.

Ohrožení zdraví žáka

• V případě ohrožení zdraví žáka v důsledku podezření na požití omamné látky se postupuje tak, jako když žák přijde do školy s horečkou.

• Žák jevící příznaky užití omamné látky je odveden ze třídy do návštěvní místnosti vedle vrátnice školy, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Po celou dobu musí být nad žákem zajištěn dohled dospělé osoby. O celé záležitosti musí být ihned informováni členové vedení školy a školní metodik prevence.

• Škola kontaktuje bezodkladně rodiče žáka nebo jeho zákonné zástupce o blíž nespecifikovaných potížích žáka, zákonní zástupci jsou vyzváni k tomu, aby si své dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření žáka.

1. V případě vyzvednutí žáka zákonným zástupcem:

• Zákonný zástupce je seznámen se zdravotními potížemi (např. zúžené zornice, návaly horka, potíže s dýcháním aj.). Po užití stimulačních či kanabinoidních látek jsou např. zornice rozšířené.

• Škola apeluje na zákonné zástupce, aby s žákem navštívili lékaře, a nabídne možnosti, kde se může poradit o výchovných postupech.

• Pedagog odkáže zákonné zástupce na odborníky na specializovaných pracovištích.

2. V případě nevyzvednutí žáka zákonným zástupcem:

• Škola (zdravotník školy) přehodnotí zdravotní stav žáka a je v kompetenci školy přivolat lékařskou službu (může jít o předávkování návykovou látkou), zákonný zástupce je o postupu školy předen informován.

3. Pokud není zákonný zástupce k zastižení a zdravotní stav žáka není dobrý, ihned se přivolá lékařská služba.

Následná opatření:

• Škola (školní metodik prevence nebo třídní učitel nebo po celou dobu akce přítomný učitel) vyhotoví podrobný zápis průběhu celého případu. O celé záležitosti musí být ihned informováni členové vedení školy a školní metodik prevence.

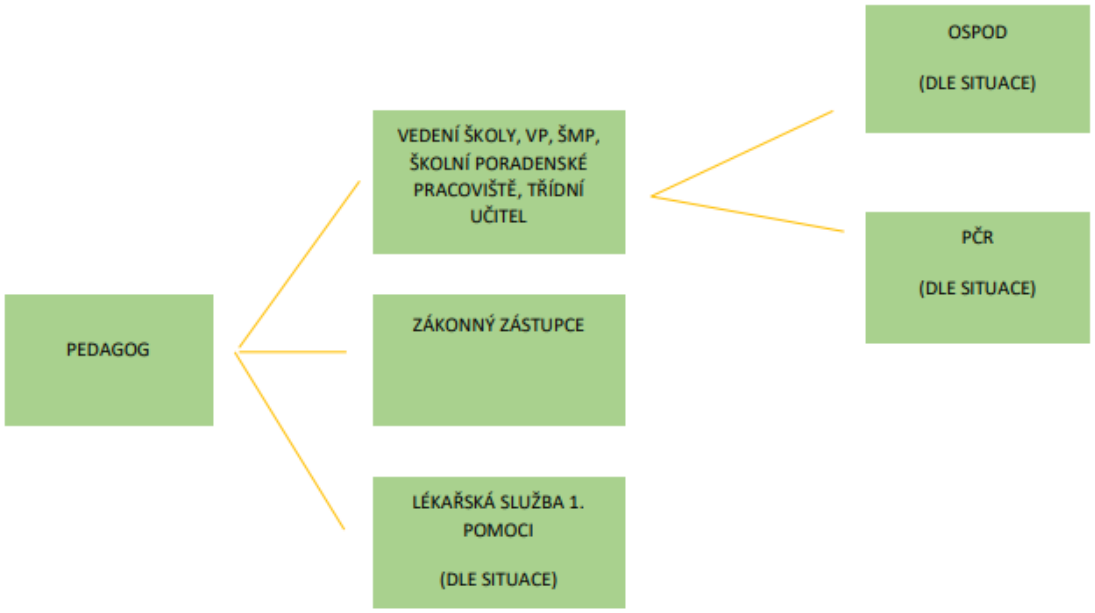
• Škola pozve nejrychlejší cestou zákonné zástupce problémového žáka k jednání s třídním učitelem, školním metodikem prevence, výchovným poradcem. Zákonní zástupci jsou před výchovnou komisí školy seznámeni se všemi skutečnostmi případu, s porušením školního řádu, s návrhem výchovného opatření, který doporučila a schválila pedagogická rada. Škola doporučí zákonným zástupcům žáka specializovanou pomoc odborníků. Škola vyhotoví dva zápisy z jednání výchovné komise, jeden obdrží zákonný zástupce, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne zákonným zástupcům pomoc: monitorování žáka, pravidelné schůzky zákonného zástupce s třídním učitelem, školním metodikem prevence a výchovným poradcem.

• Všichni žáci školy jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky, a to nejen v areálu školy. Žáci jsou podrobně seznámeni s tím, že: Žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy

nebo na akcích pořádaných školou, a tím porušil školní řád, bude kázeňsky potrestán dle školního řádu.

• Třída, v níž se vyskytnul problém, bude monitorována, budou v ní pracovat odborníci primární a sekundární prevence.

Způsob předávání informací v případě užívání návykových látek:

4. Rasismus a extremismus

Rasismus je takové chování, které dělí společenské skupiny podle rasového klíče. Příslušníky těchto skupin hodnotí, a dokonce je může i poškozovat.

Extremismus znamená porušování či zneuznávání základních etických, právních a jiných společenských standardů, zejména ve spojení s verbální nebo fyzickou agresivitou, násilím nebo hrozbou násilí. Je motivován zejména rasovou, národnostní, náboženskou či sociální nenávistí.

Prevence rasismu:

• Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance.

• Se žáky hovoříme o extremismu a o negativech spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Postup při řešení rasismu či extremismu ve škole

• Zjistíme hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistíme jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.

• Zjistíme rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.

• Vyvoláme diskuzi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.

• Nabídneme alternativní volnočasové aktivity.

• Okamžitě a razantně vystoupíme proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.

• Pozveme experty k diskuzi s žáky.

• Informujeme zákonné zástupce v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídneme jim spolupráci.

• V případě závažných projevů (především násilných) informujeme bezpečnostní složky (Policii ČR).

• Rodiče vyrozumíme v případě opakovaných verbálních či vizuálních projevů s možným extremistickým podtextem či v případě odůvodněného podezření na účast žáka v konsistentní extremistické partě a v případě užití násilí s extremistickým, rasistickým, xenofobním anebo antisemitským podtextem.

• Policii vyrozumíme v případě podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost (např. opakované rasistické verbální výpady se závažnými dopady na psychiku terčů takových výpadů apod.) a na takto motivované vážnější formy násilí.

5. Držení zbraně

Při nalezení zbraně ve škole:

• Okamžitě zabavíme a informujeme třídního učitele.
• O zabavení zbraně provedeme zápis s podpisy účastníků a svědků.
• V případě porušení zákona informujeme policii.
• Předmět je navrácen zákonným zástupcům žáka na základě zápisu a opětovného poučení žáka i zákonného zástupce.
• Za přestupek proti školnímu řádu z této kategorie je uděleno výchovné opatření.

6. Útok na učitele

• Pokud je žák agresivní, přestaňte se s ním dohadovat.
• Snižte hlas a snažte se hovor nějak neutrálně ukončit, důležité je, aby pominula aktuální hrozba.
• Důležitá je podpora zbytku třídy, někdo musí najít odvahu a doběhnout pro někoho dospělého.
• Třídu si snažte udržet na své straně.
• Verbální či fyzické útoky na učitele řešte okamžitě. Oznamte situaci vedení školy, třídnímu učiteli, zákonným zástupcům žáka.

7. Krádež

Krádeže a ničení školního majetku jsou nejčastějšími formami protiprávního jednáním, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

• Žák musí nahlásit ztrátu.
• Snažíme se ztracenou věc najít.
• K vyšetření ztráty nad 1 000 Kč je potřeba zavolat policii ČR.
• Pokud žák odcizuje věci opakovaně, nahlásíme OSPOD.

• U škod, které zvládne opravit žák sám, preferujeme tento způsob náhrady škody.
• Snažíme se vždy zjistit příčinu výše uvedeného chování.
• V případě, že je znám pachatel, který je mladší 18 let a jedná se o opakované jednání, je třeba věc nahlásit na OSPOD a současně věc předat policii.

8. Vandalismus

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví seznámení s touto skutečností a opakovaně jsou upozorňováni na jednání, které vede k poškození majetku.

Prevence vandalismu:
• Poučení se školním řádem.
• Opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Postup při vzniku škody žákem:
• Při zjištění vzniku škody na školním majetku pedagog uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU.
• Pokud vznikne škoda na majetku, vyhotovíme záznam a odhalíme viníka.
• Po zákonném zástupci viníka vymáháme náhradu škody, pokud není škoda nahrazena, můžeme vymáhat náhradu škody soudní cestou.
• Opakovaně mluvíme se žáky o ochraně majetku a o zacházení s cizím majetkem.

9. Sebepoškozování

Je agresivní chování člověka, které je nasměrováno proti němu samotnému. Pro sebepoškozování je charakteristické, že se opakuje, je návykové. Ve společnosti se o něm ví a mluví velmi málo, s tímto problémem se však potýká mnoho osob, především dospívajících.

Postup při zjištění sebepoškozování:
• Posoudíme závažnost sebepoškozování.
• Informujeme zákonné zástupce dítěte.
• Nabídneme kontakty na odborníky (psychologa, psychiatra).
• Motivujeme dítě i rodinu k návštěvě specialisty.
• Stanovíme jasné hranice a pravidla na půdě školy.

• Pokud hrozí přímé riziko závažného ublížení nebo ohrožení života kontaktujeme psychiatrické oddělení či kliniku spádové nemocnice.

10. Syndrom CAN

Je syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny, pokud jsou k dítěti necitliví a bezohlední a pokud je podřizují nebo využívají k uspokojení vlastních potřeb.

Jedná se o známky poranění, například o modřiny, otoky, řezné rány, otisky dlaně a prstů, stopy po opaření, popálení cigaretou, lysinky ve vlasech, trvalý hlad, podvýživa, špatná hygiena, zkažené zuby, nedostatečné oblečení, vyčerpanost a přepracovanost, změny v chování, dlouhodobá depresivní nálada, stísněnost, nezájem o dění kolem, sebepoškozování, potíže se soustředěním, zhoršení prospěchu. Je třeba dávat pozor zvláště při opakování.

Prevence syndromu CAN:

- Všímavost pedagoga.
- Rozhovor se žákem.
- Volba odborných organizací, pomoc přes telefonní linky.
- Zařadit do výuky problematiku nebezpečí týrání dítěte.
- Informace o dětských právech.

Postup při zjištění nebo jen při podezření na syndrom CAN:

- Pedagog sdělí zjištění TU a VP, citlivým způsobem provedou záznam.
- Informují vedení školy.
- Spolupracují se ŠMP a školním psychologem.
- Situaci vyhodnotí a dle závažnosti konzultují skutečnost s PPP a s OSPOD.
- Škola dále postupuje podle pokynů výše uvedených organizací.
- Ohlašovací povinnost má každá fyzická osoba již u podezření na syndrom CAN, při nesplnění hrozí trestní stíhání.
- Při podezření z týrání, zvláště sexuálního zneužívání je kontaktování rodiny nežádoucí.
- U zanedbávání je spolupráce školy a rodiny žádaná.
- Pokud má pedagog jistotu, že byl spáchán trestní čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení.

• Pokud má pedagog podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost na OSPOD.

11. Rizikové chování v dopravě

Charakterizujeme jako takové jednání, které vede v rámci dopravního kontextu k dopravním kolizím a následně k úrazům nebo úmrtím. Jedná se o relativně novou formu rizikového chování z hlediska masového rozšíření.

Prevence rizikového chování v dopravě:

• Dopravní besedy v prostředí školní třídy.

• Použití multimediálních pomůcek – ilustrace prostřednictvím audiozáznamu, PC her, přehrávání scének, různých ilustrovaných materiálů.

• Praktický nácvik na dopravním hřišti.

• Exkurze (pracoviště dopravní policie, dopravní podnik aj.).

12. Rizikové sexuální chování

Sexuálně rizikové chování Sexuální rizikové chování je souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.).

Prevence sexuálního chování:

• Preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny.

• Předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi.

• Informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování.

• Upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka.

• Podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování.

• Minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace.

• Zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny.

• Propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence.

Ohlašovací povinnost plynoucí ze zákona

Překazit a ohlásit na PČR musíme trestné činy loupeže, krádeže, pohlavního zneužívání, týrání a všechny trestné činy týkající se návykových látek. Další ohlašovací povinnost máme také vůči OSPOD, když se žáci dopouštějí nemravného a zahálčivého způsobu života – záškoláctví, šikana, užívaní návykových látek, vandalismu a krádeže.

Důležitá krizová čísla:

Integrovaný záchranný systém: 112
Záchranná služba: 155
Hasičský záchranný sbor: 150
Policie ČR: 158
Městská policie: 156

Vybrané webové stránky:

www.bezpecnyinternet.cz
www.seznamsebezpecne.cz
www.bezpecne-online.cz
www.bezpecne-online.cz/internetova-poradna
www.i-bezpecne.cz
www.pomoc-online.cz
www.horkalinka.cz
www.linkabezpeci.cz
www.minimalizacesikany.cz
www.sikana.cz
www.sikana.org
www.e-bezpeci.cz

Schválení dokumentu

Tento **Krizový plán školy** byl schválen ředitelem školy.

V Ostravě, dne 01.09.2025

Mgr. Petr Káňa
ředitel školy
Základní škola Ostrava-Radvanice, Vrchlického 5, příspěvková organizace